

NOVINY

DLA WSZYSTKICH

ZIENNIK ILLUSTROWANY
Cena nru wszędzie
3 ct. (6 hal.)

PRENUMERATA w Krakowie i Podgórzu miesięcznie K 140
za odnośnem do domu dopłata się 20 halercy.
Na prowincyi miesięcznie K 150
Prenumerata za granicą:
miesięcznie 1 mk. 60 fen., 2 franki 50 ct.

OGŁOSZENIA
Na pierwszy stronek pod tekstem za wiersz petitiu 1 K, ogłoszenia na czwartej stronie za wiersz petitiu po 20 h. Nadsyłane za wiersz 60 h. Inzeraty prowadzi w swoim zarządzie p. St. Grynckiewicz, ul. św. Jana 1. 30, dom pod „Pawiem” od 8 do 2 po poł. wyjątkiem niedziel i świąt.
Na Lewy skład i eksped. Agencja Szkolewskiego — Passa Hausmana 9.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
ul. Złazisz 7 (obok gmachu starostwa)
Telefon Nr. 512.

Redaktor naczelny:
LUDWIK SZCZEPAŃSKI

Wiadomości ustale, telefonami i listownie przyjmują redakcyę. (TELEFON 512) — od godziny 7 rano do godziny 8 wieczorem. — Reklamę nie zwraza się.

„Nowiny” wychodzą codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych. — W chwilach ważnych do 11 wieczorem.

Dr. F. Cholewicz
powrócił i ordynuje jako lekarz
zdrowy jak dawniej
w **SWOSZOWICACH.**

Prawdziwe piwa pilzneńskie i bawarskie
(kultbach) jakoteż

PIWA TRZCINICKIE poleca Szanownej P.T. Publiczności generały
zaręcza na Galię
Kraków, ulica Szewska 1. 13.

Największy wybór Cylindrów, Kapeluszy P. G. Habiga, Willi. Plessa i z innych c. k. i. indw. fabryk posiada w swoim magazynie nowości **Zdzisław Zdanowicz.**
Zwraca się uwagę na ogłoszenie nowo chworo-
wego magazynu krawieckiej, dzielnicnej J. Mas-
sara przy ul. Florjanki.

Konik Zwierzyniecki.

Z uroczystością Bożego Ciała łączą się w Krakowie tradycyjny obchód konika Zwierzynieckiego.

Jest to zwycięzowa zabawa w oktawę, czyli w czwartek po procesyi popołudniowej urządzona i gromadząca tłumy publiczności. Od strony Zwierzynca ukazuje się człowiek, po tatarsku przebrany, w zawoju i złotych butach, z wielką buławą, harce na posuwiałym biegu udaje. W rzeczywistości hociem pieszko kroczy na przystrojonym koniku drewnianym, przy odgłosie muzyki, trąb i kółdów.

Wesoły talarzy, gdzie największy tłum zoczy, tam wpada, bijąc buławą, której gałka sierścią wypchana, szkody nikomu nie sprawia.

Olażają go towarzysze włóczkowie, czyli rybakcy i przewoźnicy, głównie w Zwierzyniu mieszkający i ową zabawę organizujący.

Ma ona być pamiątką i przypomnieniem historycznem o zdarzeniu, w którym włóczkowie zwierzynieccy zyskali sławę bohaterstwa.

Zdarzenie to odnosi się do 1281 roku, gdy Tatarzy podeszli pod Kraków, kiedy już poprzednio dwukrotnie ogniem i mieczem spustoszyli. Według legend, napad tatarów nastąpił w chwili jakiejś procesyi pobocznej Kios ze Zwierzynca wpadł między tłum, dając znać, że horda morduje tam mieszkańców i rychło może do miasta wkroczyć. Wówczas jeden z włóczków porwał chorągiew i zagroził towarzyszyom do boju.

Jego zapadzi uziela się wszystkim. Włó-

czkowie uderzyli na Tatarów z wielkim impetem i pohańbów zmusili do ucieczki. Po odniesieniu zwycięstwa wrócili do Krakowa, a główny bohater, przebrany w szatę zabitego murza tatarskiego, na zdobycznym koniu, odbył wjazd tryumfalny.

Taka jest geneza obchodu konika Zwierzynieckiego. Dlaczego jednak ów obchód połączono z uroczystością Bożego Ciała, zaprowadzoną w Polsce dopiero w połowie XVI. wieku, czyli po upływie blisko trzech stuleci od najazdu hordy tatarskiej? — rzecz nie została wyjaśniona.

To tylko pewna, iż „konik Zwierzyniecki” w oktawę Bożego Ciała był urządzany i w XVII. i w początkach XVIII. stulecia.

Później obchód ten został zaniedbany, aż wznowił go około r. 1820 za czasów wło-
wego miasta Krakowa, Konstanty Majera-
nowski, redaktor „Pszczółki krakowskiej”.

Dzisiaj starodawny przywilej do urządzania tego obchodu ma rodzina Micini-
skich ze Zwierzynca, a nadzór nad wyko-
naniem w ramach ściśle tradycyjnych ma Tow. miłośników historii i zabytków Krakowa.

Włóczkowie zwierzynieccy opierają swoje prawa co do urządzania tej uroczystości na następujących dokumentach:

- 1) Dyplom króla Augusta III, z r. 1774.
- 2) Dyplom króla Stanisława Augusta z r. 1786.
- 3) Reskrypt króla Augusta III, z roku 1748 do podstarbego Flemminga, jako odpowiedź na suplikę włóczków.
- 4) Układ między drzewiczym Solnickim a cechem włóczków w sprawie handlu drzewnego w r. 1706.

Przed laty 30 zdarzył się podczas obchodu konika Zwierzynieckiego zabawny epizod.

Oto na ulicy Franciszkańskiej w chwili ukazania się konika, pojawił się z przeciwną stronę jego sobowitów, wyprawiający jeszcze pocieszniejsze skoki, a zarazem śpiewający fałsetem zabawne okolicznościowe kuplety.

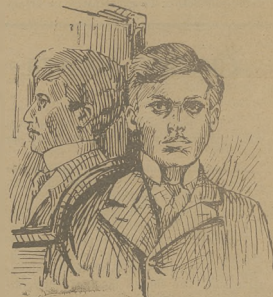
Włóczkowie mocno oburzeni tą mistyfikacją, gotowali się sprawić basarunek figlarnym sobowitów konika, ale ten pospiesznie schronił się w ulicę Bracką i tam zniknął w jednej z kamienic.

Figlarzem tym był znany aktor krakowski, Eker, płaski konik, lubujący się w konceptnych nielichu na scenie, ale i poza sceną.

Po barach, jakie zwykle wyprawia na Rynek krakowski, zachodzi „lajkonik” — co również już weszło w tradycję — do restauracji Hawelki, gdzie się chłodzi obficie piernikiem i inną trunkowoscią.

Jan Sobol
młodszy brat rodziny Kleszców
(według fotografii, sporządzonej przez policyę)

Jan Gregorski
drugiego mordercy Kleszców
(według fotografii, sporządzonej przez policyę).
(Patrz kłonicę)

W niewoli japońskiej.

„Now. Wrem.” podaje ciekawe wrażenia jeńców rosyjskich, którzy wrócili z niewoli japońskiej:

„Japończycy starannie zaopatrywali okryte rosyjskie w prowiant, zawsze stosując się do kuchni europejskiej. Artykuły żywności oddawano za pokwitowaniem w

Angielskie kapelusze i cylindry — **POLECENIE** — **magazyn** **Zdzisław Zdanowicz**
fabryk „Scott & Comp. Chrystys” — **BIEŁYCHY** — **Kraków, Sławowska 1. 2. — Telefon 216.**

księgnich. Głównie przysyłano mięso wolowe, wieprzowinę i młodego przyn: kapuśki, rzepę, marchew, karczole. Dostarczano także niedkiedy ryby i stale przysyłano chleb ryżowy. Za gotowanie obiadów dla jenców Japończy płacili restauratorowi okretowemu. Opłacali również także Jednego tylko Japończy odmówili jencom: kart, o które prosili nudzący się pasażerowie. „Kart, niestety, przysłać nie możemy — oznajmił przedstawiciel doroz okrętowego — gdyż nie możemy ułatwić gier hazardowych śród jenców”.

Wint, to przecież nie jest gra hazardowa, — zapewniali pasażerowie. Ale Japończy nie zgadzali się na to. Wint jednak przyszedł do skutku, dzięki temu, iż znalaziono stare, zużyte karty.

Z KRAJU.

Ośmieszając tysiący koron bez właściciela. Śąd powiatowy w Rochu ogłasza, że posiada depozyt ze spadku po niejakiem Feliksie Lewickim, wynoszący 80.000 koron, że depozyt ten więcej już niż 80 lat leży w archiwum i jeżeli do roku sześciu tygodni i 3 dni nikt się po niego nie zgłosi, natenczas depozyt przejdzie w własność państwa.

Napad na nauczycielkę. W Stoinie pod Bzeczowem kilka parobków wiejskich, widząc, iż (tanteusza nauczycielka, młoda, przystojna panna samotnie mieszka w szkole, wytyczyli w nocy szkieł, otwarli okno, aby jej pawał zadać. Na szeregście znajdował się wówczas a niej brat, student gimnazjalny, Złoczyński, spłoszony ich krzykiem, uciekł, a zandermerya czyni za nim skrzętne poszukiwania.

Mszana dolna 6 czerwca. (Zmieszany pogociem). Onegdaj pociąg osobowy, idący w nocy z Krakowa do Nowego Sączu, przejechał idącemu torem kolejowym 29 letniego Jana Wielego z pod Mszany dolnej, mierząc go. Gdy niewzruszeliwy dawał jeszcze znaki życia, zawieziono go pociągiem do szpitala powiatowego w Nowym Sączu, gdzie po 3 godzinnej męczarni życie zakończył.

W niedzielę 5. b. m. odbyło się tu poświęcenie sali Sokola. Po nabożeństwie, w którym

brali udział zwazacy urzędnicy, obywatele i młodość duchowieństwa, udali się wszyscy do sali Sokola na akt poświęcenia, a o godzinie 2 po południu na bionia, gdzie odbył się festyn na dochód budowy własnego gmachu.

Z Zakopanego. Komisarz klimatyczny p. Piłkiewicz, opuścił przed kilku dniami Zakopane, przeniesiony na nowe stanowisko szubowe do Przemyśla, bez jakichkolwiek bankietów pożegnanych, których zaniesiano na własne żądanie odjeżdżającego. Zakopane z żalem żegnało p. Piłkiewicza. Zdolność jego miała tu do zwalczenia różne trudności, a władza komisarza rządowego jest bardzo ograniczona. Mimo to w swoim zakresie działania starał się p. Piłkiewicz oddać jak największe przysługi gościom i Zakopanemu.

We wtorek o godzinie 12 w południe dopełnił proboszcz, ks. kan. Kaszelewski, uroczyste poświęcenia kamienia węgielnego pod nowy gmach pocztowy, budowany przez przemysłowca krakowskiego, p. Jana Deptuchę, na podstawie osobnej umowy z rządem. Budynki pocztowy stanął na Krupniczkim, niemal naprzeciwko apteki. Do nowego budynku pocztowego będzie prowadziła nowa ulica, tak zwana „Marzaskowska“ od dworca kolejowego. Gmach będzie od jesieli pod dach wyprawiony.

Nowy Sącz 6 czerwca. (Złokomy rakuch. Spadanie. Cyryl). Dziś 6. b. m. rozpoczęła się przed tu sądem przysięgłych, pod przew. r. dra Cieszyńskiego rozprawa przeciw więzionym 3 dozorcóm przewodów telegraficznych Józefowi Jodłowskiemu, Antoniemu i Stanisławowi Krakom z Nowego Sączu, o zbrodnię rozbójstwa.

Oskarżeni pracując przy przewodach telegraficznych pod Mszaną dolną, wtapili do karczmy Samuela Kleinberga, a widząc jak karczmarz wywala swego głupkowatego 38 letniego syna Mechla Kleinberga do propinacii po trunki, wręczając mu na takowe gotówką 15 K 82 h, pobiegli za nim i grozili mu nożem, obrabowali go. Zbrohawa pieniądze znalazł zanderm przy rewizji w oskarżenem Jodłowskiego. Oskarżeni zaprzeczają wszystkim faktom, naprowadzonym w akcie oskarżenia.

Mechl Kleinberger, słuchany przy pomocy tłumacza nie daje zrozumiałych odpowiedzi.

Lekarze-znawcy orzekli, że jest głupkowatym, więc nie można ująć jego zeznań.

Wobec tego przysięgli zaprzeczyli 12 głosami wszystkie 6 pytań, a trybunał uwolnił 3 oskarżonych od winy i kary i wypuścił z więzienia.

Kucharka Reisel Rinkel u Abrahama Isfelda w Nowym Sączu, połała drogoczną łańta, aby się przed jej zapalono. Nafta eksplodowała a promienie objęły odzież kucharki, która spaliła się prawie na węgiel.

Bawili tu cyrk Kołosem pod dyrekcją R. Horvatha.

Stąd udali się do Krynicy na czas do przybycia lwowskiego teatru.

Z Krynicy. W czasie od 26 maja do 1 czerwca b. r. przybyło do Krynicy rodzin 264, osób 425.

Z Przemyśla donoszą: Z 8 aresztantów zbitych 19. u. m. z więzienia sądn obwodowego, a to 5 mężczyzn i 3 kobiety, dotychczas udało się przychwycić tylko dwóch aresztantów Maryę Kuzio i Maryę Pisek. Dopiero onegdaj doniesiono z Rzeszowa, że schwytano tam na kradzieży dwóch mężczyzn i jedną kobietę, a jeden mężczyzna uciekł i że podobno są to zbitych z więzienia przemyskiego. Na miejsce udał się antychymist zarządca tui. więzienia p. Irszawski i w schwytanych rozpoznął zbitych Kawala, Towarskiego i Antoniego Gralla. Całą trójkę zatrzymano w więzieniu dla śledztwa, ponieważ zachodzi podejrzenie, że oni to dopuścili się morderstwa na żonie karczmarza Schranka w Ropczycach i tegoż córki. Nie schwytano dotychczas jeszcze zawodowych zbrodniarzy Biendę, Krzyskiego i Dębawskiego.

Głośne morderstwo krynkiobójcze, popełnione w październiku ub. r. na Wilnie, na rzeknięciu Straszewskiego, którego zwłoki znalezione Zakopane w 5 tygodni później przy ul. Siennej w ogrodzie M. Kiebuszńskiego, znajduje swój epilog przed krakowskimi sądami. b. m., gdzie przed wjawn przysięgłych jako oskarżeni stanął Mikołaj Kiebuszński i Magdalena Straszewicz, żona zamordowanego. Obronę Straszewiczowej podjął się adwokat dr Lieberman, a Kiebuszńskiego dr Peiper.

Fizykiem powiatowym przy teatrze starostwa w miejsce zmarłego a. p. dra Iwana skiego, zamianowanym został fizyk powiatowo-

Zbrodnia lekarza.

123

— Tak, rzecz jest możliwa. W każdym razie nie mam wyboru. Zgadzam się bez namysłu.

W kwadrans potem był już zupełnie ciemno. Wyšli więc z kryjówki przgarbieni i posuwali się ostrożnie.

Zdawało im się, że zandarmi przyjechał bliżej, aby ich łatwiej mieć na oku.

Różniali Niemców, mimio ciemności, na le białego śniegu. I omi z pewnością nie zdolają przebiec równymi niostrzeniami. Ten śnieg i dla nich był zgubny. Kula, jaka gwizdnęła nad ich głowami była znakiem, że ich dostrzeżono. Jednocześnie obaj jędrzy, z których każdy stał dotychczas oddzielnie, złoczyli się i popędili za uciekającym. Nasi młodzienci biegli co sił starczyło.

— Nie jesteśmy odpowiednio ubrani do takiego biegu — rzekł Józef.

Niemia rady — trzeba rzucić płaszcz. Zrucił z ramion ciężką mu i przeszedł idącemu w ucieczkę płaszcz i rzucił go daleko od siebie.

— Sokoła płaszcza — bo zimno — ale pał dyabli — rzekł albatczyk i poszedł za przykładem Jerzego.

Dobiegali do lasu.

Zandarmi, zbici w kupę, pedzili za nimi. Przestrzeń między nimi zmniejszała się coraz bardziej. Zdawało się, że lada chwila dopędzą zbitych i przytoczą ich ciężarem swych koni.

Jerzy i Albatczyk biegli, co im sił starczyło. Ngri grzęzli im w śniegu, drobne kryształki śniegu szczypały ich twarze.

Zandarmi zbliżyli się na odległość kilkunastu kroków i poczęli ich okraczać.

— Zle — szepnął Albatczyk.

Zamiast odpowiedzi Jerzy wyjął rewolwer, odwrócił się, stanął, padł strzał i jeden z zandarmów stoczył się z konia, brocząc krwią.

Śmierć towarzysza rozszuszyła zandarmów. Spiełi konie ostrogami i popędzili wprost na naszych zbitych.

W tej chwili dał się słyszeć huk strzału jeden, potem drugi i dwaj najbliżsi zandarmi jędrzy, spadli na ziemię.

Ostatni, widząc co się dzieje, dał ognia. Chyblił.

Nie namyślając się więc długo, nawrócił konia i odjechał w stronę Sobernheimu. — Jesteśmy więc ocaleni — rzekł Jerzy — któremu już sił do dalszej ucieczki brakowało.

No, teraz już będzie łatwiej uciekać odparł Albatczyk.

— Dlaczego łatwiej? Przed nami las,

Bóg wie, jaki długi, w torbach nie mamy nic...

— Furda wszystko, mamy konie.

I Muller, który zawsze był więcej praktycznym od Jerzego, zawrócił i poszedł ko zandarmom, nad którymi chyliły smutne tły konie.

Przechodząc obok pierwszego, usłyszał jakby jakiś ciche westnienie.

Zbliżył się, dotknął i przekonał, że żyje jeszcze.

— Cóż ci poradzę, przyjacielu, leków nie mam, a wzięć ci nie mogę ze sobą, bo nie mam gdzie. Chyba kulek mogę ci ofiarować.

Wyjął rewolwer i poczał znów mówić.

— Ba, ale mam tylko dwie kule. Zreższą pał to dyabli. Nie męcz się dłużej.

I wypalił mu w głowę.

Zandarm skonał.

Dwaj inni nie żyli już.

Muller zdjął więc z jednego płaszcza, a włożył, że Jerzy nie przychłodził, zawołal: — Hej, Komradzie, na cóż czekasz?

Chodź się ubierz! Może znajdziemy co do jedzenia.

Jerzy usłuchał. Poszedł i zaczął ściągąć płaszcz z drugiego.

Wtem usłyszał dźwięk jakiś. Spojrzal i zobaczył na ziemi błyszczące na śniegu srebrne monety pruskie.

Og dalszy nastąpi.

Magazyn nowości dla Pań **BIRKNER** (właściciel B. N. SPIRA) w Krakowie przy ul. Florjańskiej 1. 12 (vis a vis apteki p. Wisniewskiego) poleca swój bogaty zaopatrzony **skład ka eluszy damskich i dzieciennych** oryginalne modele paryskie i wiedeńskie, szperry angielskie i wazszie prabyry w za-

kreś modnarstwa wchodzący — materje jedwabne watajki, koronki, piera strasie itp. bsz, ozale, pelerynki i krawaty, sprzedaje po cenach fabrycznych. Zmoważnia ukierunkiem się pospiesznie i sumiennie

874-1-3

wy z Dąbrowy, dr Mieczysław Kramarczyński, który z dnem 1. czerwca objął urzędowanie.

Pożar lasu We wtorek 7 b. m. w lesie olchowieckim pod Sanokiem zgorszało kilkadziesiąt sag drzewa i wykazy sąpada belek, będących własnością Schlikkrauta, kupca w Sanoku. Przyczyną pożaru niewiadoma. Szkód obliczają na 2000 kor.

Prosimy odpowiedzieć prenumeratę!

Prenumerata miesięczna wynosi:
W Krakowie i Podgórzu 1 kor. 40 h
z odnośnikiem do domu 1 60 h
Na prowincji 1 60 h

„Nowiny” można prenumerować tygodniowo. Prenumerata tygodniowa wynosi w Krakowie 40 hal.

Każdy nowy abonent otrzymuje bezpłatnie premium.

Co słychać w mieście?

KALENDARZ.

Dziś we czwartek Polijany — Jutro w piątek Marzycy — Pojutrze w sobotę B. m. b. b.

Czwartek.

Teatr. W mieście „Hedda Gabler” sztuka w 4 aktach H. Ibsena.

Plątek.

Teatr. Miejski zamknięty.

Czwartek. Nie dopisał maj, może czerwiec będzie skłonniejszy, a przede wszystkim cieplejszy. Podhalanie miesiąc ten nazywają „Wielkim majem”, albowiem we właściwym maju na Podhalu duży żniąg, często śniegu na żukić spadnie, a mroz wódę zetnie. U nas wprawdzie śniegu nie było, woda się na 14 dni schłodziła, ale krom ostatnich kilka dni, ziąbów, zwałozka ratkami i wieczorami, nieraz dotkliwym ochłazak maj tegoroczny. I miedzy trafniej nie stawało się owo zarobkowe przysłówko: „Do świętego Ducha nie zdejmuj koca — a po świętym Duchu chodź — także w kościół”.

Jak to w przysłówkach naszych czerwiec zaczyna poważnie stanowiąco. Oto kilka najcharakterystyczniejszych: „Czerwiec — przewrót”. Oznacza to przewrót w gospodarce po skończeniu siewach aż do sprężu. Miesiące wycekiwań i mniejszych robót przygotowawczych przed żniwami, przed sanokiem. Chyba tam, gdzie się hodują owce, główna robota — strzyżba wełny. Na rachunek tej wełny sami hodowcy wcześniej podżył do stolicy, biorąc zadatki, za które można się było zabawić. Stąd także przysłówko: „Kiedy w czerwiec dobra wełna — u szlachcica kieszeń pełna”. Te same myśły wylaża inny podobny dwunastki: „Przyjdzie czerwiec, trzosa jest pełna — suty grosik kapnie z wełny”.

Wzrost dawemni czasy z okazji wysiedleń, jarmarku wełnianego no i... wakacji gospodarskich, które powodowały wyjazd do miasta, miesiąc czerwiec uważany był za rodzaj karnawału wiosennego czy tam „szielonego”, świadcza inne dość charakterystyczne przysłowia: „Czerwcowe zapusty czyste miazek pustą”. Ale jeżeli zbieże ładnie dojrzewa, jeżeli ładnie kłosem elementarne nie grozie, że mianio, robiąc oględziny swej chudości, mawiał: „Czerwcie się czerwieni — będzie dość w kieszni”. Jeszcze jest i takie przysłowio, zamieszane w „Księdze Przysłów” Adalberga: „W czerwcu pod czerwem siedzi czerwio”. Znaczy to: W miesiącu czerwcu pod rośliną, zwaną czerwem, siedzi owad czerwem.

Inny sławista, Mikolosić, dowodzi, że miesiąc czerwca nie pochodzi ani od czerwoności kwiatów, owoców lub ognia sobótowych, ani też wogóle od czerwili czyli owadów, lecz od jednego owadu, czerwem zwanego.

Z teatru. Dzisiaj ukazuje się pan Siemarszowa w „Heddie Gabler” Ibsena, której nadaje charakterystykę znakomitą, a tak odrośną od innych kreacji. W sobotę odgra znakomita artystka nieznana na naszej scenie świętą swą rolę Janiny w dramacie W. Feldmana „Cień”. Sztuka ta będzie grana w nowej przeróbce III. aktu tak, jak została ostalecznie opracowaną dla sceny warszawskiej.

Komitet urządzający festyn na do chód „Przytaliska” w parku dra Jordana w dniu 5 b. m., składa najserdeczniejsze podziękowanie Sz. Publiczności, która ten cel poparła, jak również wszystkim ofiarodawcom fantów, którzy lub pomocy w szczególności są EP. kupcom, którzy z całej gotowości i ofiarnością fanty nadeśleli. WP. dyr. Falatowi i art. mal. Wypisaliśmy za nadesłane swoje prace, które głównie wygrane tomboli stanowiły. Bratniej Pomocy Akademii sztuk pięknych za nadesłane szkice. Wszystkim WP. literatom za nadesłane artykuły do „Jedyności”. WP. W. Anzycycki i Wł. Grabowskiemu za znaczne opusty w cenach. WP. Fr. Macharskiemu, M. Jakubowskiemu i G. Baresowi za znakomite dostarczenie serwisów. Za przesłane na ręce Prezesowej WP. K. Lipowskiej nadatki z powodu niemożności przybycia na festyn, a mianowicie: W. P. S. Kielewski 10 kor., A. Chwałbóg 5 kor., Lewandowski 4 kor., dr F. Bednarski 20 kor., dyr. Dotrycka 26 kor., Morawski 4 kor., A. Szolajewski 20 kor., dyr. Horoszkiewiczowa 10 kor., A. K. 50 hal, L. R. 40 hal. JW. Raćcy Dworn H. Jordanowi za uprzednie pozwolenie na odbycie festynu w parku.

Czysty dochód z festynu przysłał kwotę 140 korony.

Miejski zakład elektryczny w Krakowie będzie jeszcze przed zimą bieżącego roku ukończony i w ruch puszczony. — Abyż był zakład mógł być zaraz od pierwszej chwili działalnością zabezpieczony i aby zakład mógł pracować ekonomicznie i z zyskiem. Jako praktyczne, pozytywne i potrzebne przedsiębiorstwo gminne, byłoby pożądane i wskazane, aby zawieszono zgłaszali się osoby, mające zamiar korzystać ze sił i pobierać stamtąd prąd elektryczny. O ile słyszmy, gmina miasta unormuje, o ile możności, przy stopnie cen prądu. Aby odbiorców zachęcić do większego zapotrzebowania, na dłuższy okres czasu, wysokość ceny będzie uczyniono na zaledwie od rozmiarów zapotrzebowania i od pory konsumpcji. Zarząd miejskiego zakładu elektrycznego, znajdujący się tymczasowo przy ulicy Dajwór 1. 31. (Telefon 567) udziela rad przy zakładaniu urządzeń elektrycznych, a nawet gotów jest do bezpłatnego wypracowania kosztorysów, obliczenia wydatków rocznych itp. — Ogólne warunki dostarczania prądu z miejskiego zakładu oraz cena prądu elektrycznego zatwierdzone będą w najbliższych dniach przez organ miejskie.

Z spraw miejskich. We wtorek odbyło się posiedzenie sekcji II. pod przewodnictwem r. Mendelsherga. Na posiedzeniu tem była rozpatrywana sprawa uruchomienia funduszów przeznaczonych na budowę gmachu akademii handlowej w Krakowie. Referentem był radca magistratu Buczkowski. Na budowę akademii dała w swoim czasie gmina m. Krakowa jako dra jubileuszowy 100.000 kor. Iżba handlowo-przemysłowa daje 60.000 kor. a to w ten sposób, że składa zaraz 30.000 kor. gotówką, zaś drugie 30.000 kor. zaciągając gmina z funduszu emerytalnego urząd-

ków magistratu, z tem, że pożyczkę tę wraz z procentami wypłaci Iżba handlowo-przemysłowa w 13 latach. Sejm zaś krajowy daje subwencję w kwocie 70.000 kor. Celem zrealizowania tej sumy, zagadanie gmina pożyczkę w trój semie wysokości w banku krajowym, którym w latach późniejszych będzie spłacał Wydział krajowy. W ten sposób fundusz na budowę akademii handlowej wynosi 230 tysięcy koron. Planu gmachu są już gotowe, a budowa rozpoczęta zostanie w najbliższych miesiącach. Akademia handlowa wybudowana będzie na placu pod Kapucynami, gdzie też po zburzeniu Ujeżdżalni staną obok niej dwa budynki szkół wydziałowych i gmach towarzystwa technicznego.

Komers akademicki odbędzie się dziś wieczorem o godz. 7-mej w sali hotelu Kleina. Na porządku dziennym: Stanowisko młodzieży wobec wojny rosyjsko-japońskiej.

Zapiski policyjne. Stanisław Baciński, 16-letni terminator blaszarki, sprząkarskiej sobie swój zawód, ukradł rzemu majstrovi 20 koron i usiłował zbiec z Krakowa, ale policyja m w tem przeszkodziła; a pieniądze utracił Raciński przez ten czas zaledwie 3 korony.

Franciszek S., 12-letni uczeń szkoły ludowej, zamieszkały przy ul. Blich, sprząkarskiej sobie znów szkołę i ukradł około 20 koron, poczem uciekł do Podgórza. Po drodze kupił sobie zegarek i robił liczne wydatki, szafując pieniędzi na lekomyślność, że znalazłszy przy nim z całej kwoty zaledwie 8 koron.

Wielka kradzież w Wiedniu. Dnia 4 bm. nieznaną dotąd szajka złodziejska dokonała nadano śmieję kradzieży w składzie jubiler szan Karola Nowaka, zwanego w Wiedniu jubilerka. Szajka ta, włamawszy się do sklepu, ukradła różnych biżuterii, jak pierścionków, broszek, zegarków itp. za 12.000 kor. Policya wiedeńska w poszukiwaniu za złodziejami, zawiadomiła tut. policyę, aby wzrosła śledztwo za sprawami, gdyż w Krakowie pojawiały się przedmioty, pochodzące z tej kradzieży.

Zabłąkana. Jacobim Englander, rzemieślnik, zamieszkały w Wielkich Drogach przy Kalwaryi, doniósł do tut. policyi, że służąca Katarzyna Kawaler, zupełnie głucha, opuściwszy dnia 6 bm. szpital św. Łazarza w Krakowie już więcej nie powródziła do jego domu. Wobec tego przypuszczając Englander, że Kawaler zabłąkała się w Krakowie.

Nagroda za schwytanie morderców. Roman Druszkiewicz, stróż domu Matejki przy ul. Florjanskiej 1. 41, który przyczynił się do ujęcia morderców Kleaszw podczas włamania do sklepu p. Neumanna, otrzymał od dyrekcji policyi stosowne pieniężne wynagrodzenie.

Obławę policyjną zarządził wczoraj policya, a głównym jej celem było dokładne przeszukanie miasta i okolicy, czy przypadkiem tutaj gdzie nie ukrywa się Borkówna. Podczas obławy aresztowano 70 osób obłąka płci.

Rosyjscy dezertarze. Każdy prawie pościg przynosi ze sobą kilkunastu, kilkudziesięciu, a czasem i więcej dezertarów, umykających z Rosji, przeważnie żydów, a po części Polaków.

Prawie wszyscy należą do armii zapasowej, mieli nawet już w ręku karty powołujące ich do czynnej służby, pospędzali jednak cały ruchomy i nieruchomy majątek, pozostawili żony i dzieci i uciekli. Nie przyszło im do myśli jednak tak łatwo. Wądzę musieli się grubo opłacać.

Ci, którzy przeszli granicę brodzką, opowiadali, że razem z nimi uciekli też pułkownik i kapitan w mundurach, które na granicy złożyli.

W Krakowie można też niemal codziennie

Ilustracja polska

w Krakowie najlepszy tygodnik dla rodzin polskich, 30 ilustacji w numerze. Dwie powieści. Kwartalnie Kor. 3.90. Redakcja: Kraków, ul. Zaczęła 1. 7.

widzieć deszterdów rosyjskich w pełnych mundurach, eskortowanych na policy, która ich nie wydaje Rosji.

Włamanie. Jako podejrzanego o włamanie przy ul. Karmchickiej 1. 29 do filii handlu wędlin p. Satalekiego, o którym wczoraj donosiliśmy, został aresztowany niejaki Piotr Parpan, posługując publiczny. W mieszkaniu Parpana znaleziono przy rewizji klucz, na dający się do owego sklepu. Dodać należy, że Parpan jest stróżem domu, w którym dokonano tego włamania.

Falszwy alarm. Wczoraj rano wezwano pogotowie straży poś. do szpitala św. Łazarza, gdzie według doniesienia telefonicznego miał powstać pożar. Straż pożarna przybywszy do szpitala, asekundowała, że ognia żadnego tam nie ma i tylko silny dym, wydobywający się z kominu, wprowadził w błąd donoszącego o ogniu.

Koncert przy ul. Krowderskiej. Wo wotek wczoraszem trzech dorosłych muzykantów, z których jeden grał na harmonii, drugi na bębnie, a trzeci na cachelach, urządziło mieszkańcom ul. Krowderskiej bezpłatny koncert. Odegranie jednak różnych piosenek, jak np. „Czy nie widział pan małego Kuba” itd. było tak koncertowe, że wzwano polę cyantów, aby muzyków nieczuli. Na widok przedziału władcy poczęli muzykanci cniekać, a „władza” zdołała tylko „mistrza od harmonii” przytrzymać i odpowiedzieć do aresztów policyjnych „po telegrafem”.

Za morderczynią Bątkówną wzięła dzisiaj tutejsza Dyrekcja policyi agenta policyjnego p. Mohra. Wobec dotychczasowego bez skutecznych poszukiwań za zbiegłą dziewczyną, staje się coraz prawdopodobniejsze przypuszczenie, że Bątkówna odebrała sobie życie gdzieś w okolicy Krakowa.

Mordercy Kleszczów. We wtorek zostali Gregorzy i Sobol odstawieni do więzienia tutejszego sądu kraj. karnego. Śledztwo sądowe prowadzi sędzia śledczy p. dr Marowski. Rozprawa przeciw nim przed sądem przyszłych obędzie się prawdopodobnie jeszcze w kadencji czerwcowej.

W dzisiejszym numerze podajemy ryby obn morderców, sporządzone wedle fotografii policyjnych. Fotografie tego rodzaju sporządza się w ten sposób, że dana osoba siada na stołku, twarzą zwrócona do aparatu fotograficznego, a obok niej znajduje się lustro, w którym odbija się twarz tej osoby z profilu. W ten sposób fotografie policyjne przedstawiają przestępów w dwóch pozycjach, a mianowicie z profilu i „en face”.

Szalona jazda fiakra przyczyną śmierci. Krzyżof Schicho, 43 lat letczy, z Podgórz, mający wózek i konia, trącił się nakiertowanym. Lubi przemyć jeździć prędko i nieostrożnie, co za stawał jak niejednokrotnie przed sądem i był karany. Nie bardzo ma to jednak pomyślnie. I tak 6 o h. m. wczorajszym rankiem odwoził z Podgórza na ul. Starowińskiego tuznowożywiaka, złożone z 9 osób, między nimi, Karola Kwasińskiego, szewca, z żoną. Schicho chciał według swego zwyczaju szalonym pędem i to mimo prób jadących wózków, wśród których było troje dzieci. „Nie bójcie się, nie wam się nie stanie”, uspokajał bojaźliwych pasażerów zamasyzty fiolet, a równocześnie na skrypie ulicy Podgórskiej w ulicę Dąwów, uderzył wozem o mur zakładu gazowego tak fatalnie, że wóz się przewrócił, a wszyscy siedzący na nim wylecieli, jak z procy, na ziemię i bardzo się potłukli. Najgorzej wyszedł jednak na tej jeździe Kwasiński, który o mur roztrzaskał okropnie głowę. Zawezwane pogotowie ratunkowe odwoziło nieszkodliwego do szpitala św. Łazarza, gdzie w tym samym dniu lęcha wygnął. Schicho zaś chcąc się wykąpać od odpowiedzialności karnej, zszedł na miejsce os wozu, tłomacząc oniesialnym

pasażerom, że pęknięcie osł było właśnie powodem wypadku; naturalnie nikt temu nie uwierzył, a szczególnie policya, która donosiła o całej sprawie prokuratorowi.

— **Fasyn sokół.** „Sokół” podgórski urządził w ubiegłą niedzielę nadzwyczajny uroczysty festyn w parku miejskim na Krzemionkach, o którym jednak z powodu nawalał materjału dotąd nie pisaliśmy. (Wczwienca i popisy gimnastyczne zyskiwały ogólny poklask, szczególnie zaś podobaly się wczwienca naczeln, drań i drólów. Efektownie wypadły również piramidy doborowego zastępu na drabinkach, przy oświetleniu bengalskiem. Po wczwienkach odbyła się defilada przed prof. Jordanem (ho nowym członkiem „Sokoła” podgórskiego). Tobolwa zadawoliła wszystkich, gdyż fany były i doborowe i wartościowe. Dochód wynoszący 1.600 koron i dwa tysiące nieustających festynów, wskazują, że idea sokoła ma wśród naszego społeczeństwa szczerze uznanie i poparcie.

Rozprawa o defraudację w tutezésem Tow. kredytowym rękodzielników i przemysłowców przed krakowskim trybunałem przyszłych wyznaczona została na dzień 20 b. m. i potrwać na 10 dni. Akt oskarżenia, wypracowany przez zastępcę prokuratora, dra Piasia, obejmuje 64 stronice formuły „folio” przemysłowego piana. Oskarżeni są: 1) Ignacy Makymilian Muller, b. naczelnik Biura Tow. kredyt. ręk. i przem., o zbrodnię oszustwa i kradzieży; 2) Roman Chmurski, b. dyrektor Tow., o zbrodnię oszustwa, pełnioną częścią sposobem wspólnym; 3) Bolesław Walla, b. urzędnik Tow., o zbrodnię oszustwa i zbrodnię sprzeniewierzenia; 4) Stanisław Barko, b. kupiec, o zbrodnię wspólną w oszustwie i zbrodnię oszustwa; 5) Stefan Kąkwa i Sieweryn Kąkwa o zbrodnię wspólną w oszustwie. Głównego oskarżonego, Mullera (raz B. Wallę), bronić będzie adwokat dr Włodzimierz Lewicki.

Odpowiedzi redaktcy. Gronu użycie VII. klasy. Za miłą kartkę z nad Morekiego Oka—dziękuję.

Rada miejska.

Na posiedzeniu środowym 1) uchwalono projekt ustawy o poborze opłat od spadków na rzecz funduszu ubogich; 2) wybrano komisję gazowo-elektryczną, która ma zajmować się sprawami gazowni i stacyi elektrycznych; obecną komisję gazową rozwiązano.

Sprawa tanich mieszkań dla robotników, zajęła dalszą część posiedzenia. Magistrat wystąpił z wnioskiem, aby Rada przystąpiła do tawki 20.000 kor. jako członek do Tow. tanich mieszkań dla robotników katolików na Jordankowej.

Sprzedażi się temu wniosкови. P. Daszyński i Gross, że względu, że gmina nie może przystępować do Tow. wymienowego. Oponowali s. kan. Spis, dr Poniko. R. Rottler żąda tylko subwencji 10.000 K dla Towarzystwa.

R. dr prof. Jordan, prezes Tow. tanich mieszkań, zaznacza ważność sprawy tanich mieszkań. Istniejące Towarzystwo nie ma absolutnie żadnej cechy nienawiści wyznaniowej, ale wobec tego, że masy żydowskie nie są jeszcze polskimi, Towarzystwo przyjęło charakter katolicki i narodowy. Mówca sam jednak przystąpił do podobnego Towarzystwa izraelskiego.

Wiceprez. dr Leo oświadcza się za subwencję 10.000.

Ostatecznie w imiennem głosowaniu rada uchwala 31 głosami przeciw 9 subwencję 10.000 kor. dla towarzystwa (Sub-

wencya ta posłuży na budowę szóstego domu z 8 mieszkańami dla robotników). Wniosek zaś dra Grossa o podjęcie budowy tanich mieszkań przez gminę przekazano komisji inwestycyjnej.

Ze Lwowa: Telefonem. dnia 8 czerwca.

Uroczyste otwarcie jarmarku wrybów krajowych na placu powstawałowym odbędzie się w sobotę, dnia 18 b. m. o godzinie 5 po południu w obecności reprezentantów władz, członków komitetu i wystawców. Otwarcia jarmarku, po stosownej przemowie, dokona protektor jarmarku, marszałek krajowy Stanisław hr. Bański.

Kasza przemysł krajowego pomieszczone zostają w pawilonach: sztuki i muryzycznym, a prócz tego w nowowybudowanych. Do dnia wczorajszego zgłosiły budowę pawilonów następujące stowarzyszenia i firmy: Żenska Pomoce przemysłowa z przybranymi krawiectwami, Towarzystwo „Sokoły ludowej”, (rozmaite wydawnictwa), piekarnia „Sokół” we Lwowie, Tow. krawców w Krakowie, Muzykanci we Lwowie z nalewkami i wódkami, Łuszczkiewiczowa z bezalkoholicznemi nalewkami, firma ogrodnia „Izrael Drobnier”, Reich i Brach z białej z likerami i mydlami, Zimmermannowa z wyrobami pienikarskimi, Frilhauf (błędny pokój), Piotrowski ze Lwowa w Żywiec, Tow. „Eleuterya”, Michalski (muzeum osobowości, karuzel amerykańskiej i huśtawki), Wang (restauracya), Jankowski ze Lwowa (wroby masarskie), Meczarnia przeworska.

Komitet jarmarku buduje dwa pawilony: dla tatru ludowego i muryzny.

Dom akademicki we Lwowie. Na powyższy cel zebrano już 12.000 koron. Prócz tego komitet jest w posiadaniu legatów dra Hasewicza z Warszawy na 20.000 kor. i daru Głabichskiego na 300 kor. Resztę pokryje pociąg. Budynek ma stanąć na ulicy Szelebowej, na gruncach hr. Skarbów, dotąd nie sparcelowanych. Ośó do tej parcelacji stawia magistrat przesyłki, żądając zbyt wielkich opłat na rzecz rozszerzenia ulicy. Z tego powodu wznieście domu akademickiego doznało pewnej zwłoki.

Wojna rosyjsko-japońska.

Odsiecz Kuropatkina.

Londyn. Dzienniki tutejsze poświęcają już armii Kuropatkina formalne nekrologi, przypuszczając, że w pchodzie na odsiecz Portu Artura dozna zupełnej klęski.

Petersburski korespondent „Daily News” donosi, żełkomo z najwagradniejszego źródła, że ustawiłwa Aleksiejewa, aby skłonić cara do nakazania odsieczu twierdzy portarturskiej, spełzył na niczem. Car nie wydał takiego rozkazu. Rada wojenna uchwalała wprawdzie kilka większości głosów, aby Kuropatkin wyruszył na półdnie, car jednakże pozostawił decyzję Kuropatkinowi. Siły przyjaciel generała oświadczył korespondentowi „Daily Mail”, że Kuropatkin raczej złożyłby naczelne dowództwo, zanimby ustąpił tego rozkazu wbrew własnemu przekonaniu o jego szkodliwości.

Berlin. Z Jakohymu donoszą o „Local Anzeigera”, że znaczne zastępy wojska rosyjskiego są rzeczywiście w drodze z Mandżurji ku południowi. W japońskich kołach wojskowych uważają jednakże ten marsz armii Kuropatkina do Portu Artura za spóźniony. Odsiecz była możliwa przed bitwą pod Kinczu, dziś już ma drogę zamkniętą.

otrzyma bezpłatnie premium. Miesiącny nowy abonent otrzyma Album Sokoła z 80 ilustr. Kwartał abonament H. G. Wallen, „Gdy spiny się zbudzi”, „Czy wesoła nowela”, „W naszej letniej siołnicy”, półroczny bogato ilust. „Album Wawelski” którego cena księgi wynosi 8 kama.

Kuźdy

nowy

Abonent „

„Nowin” i „Kuryera Krakowskiego”

Zatonicenie drugiej kanonierki rosyjskiej.

Londyn. „Daily Telegraph” donosi z Tokio pod datą wczorajszą: Komendant czwartej floty, która przedsięwzięła rekonesans przed Portem Artura i powróciła już do miejsc, w którym jest stacyonowana, do nosi o zatoniceniu w dn. 4 czerwca rosyjskiej kanonierki typu „Giliak” oraz, że o tym samym czasie wyleciała w powietrze druga rosyjska kanonierka tej samej wielkości w oddaleniu jednej mili od wybrzeża.

Raport generała Sacharowa.

Petersburg. (Ochłynie). Telegram generała Sacharowa do sztabu jenerałnego z d. 6 b. m. donosi: Kolo Fengwangczeng położenie się nie zmieniło. Japoński oddział, który zajął pozycje na południe od stacji Wafanku, opuścił ją w dniu 4 czerwca, ścigany przez naszą kolumnę ku stacji Wafanku i dalej na południe. Dn. 3 czerwca otworzyła japońska piechota ogień na tyły oddziału rekonesansowego rosyjskiego. Ogień trwał 1½ godziny. Mieliśmy dwu zabitych i 6 rannych.

Kłamstwa rosyjskie o zwycięstwach.

Petersburg. Rosyjska agencja telegraficzna ogłasza następujące telegramy z głównej kwatery rosyjskiej w Liao-jang:

Chinezy, którzy byli tu z południa, podają zgodnie, że dnia 6 b. m. (poniedziałek) Japończycy wykonali kilka gwałtownych ataków na Port Artura, równocześnie od strony lądu i morza. Ataki zostały całkowicie odparte (?) przyczem trzecia armia japońska została zupełnie zniszczona. Połpżenie wojsk japońskich na półwyspie Kwantung jest fatalne.

Z tego samego źródła donoszą, że obie eskadry rosyjskie wschodnio-azjatyckie połączyły się pod Portem Artura (?) i że na tamtejszych wodach słoneczną została wielka bitwa morska, w której cztery wielkie statki japońskie zostały całkowicie zniszczone. (Wiadomości o tej wysoce podejrzané i mają, że są, na celu chwilewe uspokojenie opinii w Rosji).

Petersburg. Rosyjska agencja telegraficzna donosi z Mukden z wczoraj: Według nadeszłej tu wiadomości, japońska eskadra w sile 9 okrętów od wczoraj ostrzeliwała wybrzeże między Siu-mo-zen i Kaizu.

Tokio. (R. Reuters). Cztery japońskie kanonierki przedsięwzięły w poniedziałek po północy bardzo szczegółowy rekonesans koło Portu Artura celem zbadania wejścia do niego. Wystawione one były na silny ogień rosyjski, przyczem kanonierka nr 4 ośm razy została trafiona i odniosła kilka uszkodzeń. Jeden marynarz zginął, dwóch rannych.

„Szikszizma”.

Tokio. (Urzędowe). Rozprowszeczono pogłoski o rzekomo zniszczeniu japońskiego pancernika „Szikszizma” pozbawioną się wszelkiej podstawy.

Lwów. Wybory do sejmiku bukowiniejskiego, jakie donoszą z Czernowic, odbędą się w d. 22 i 23 lipca br.

Pomnik Chmielowskiego.

Lwów. W sali ratuszowej odbyło się wczoraj zebranie kilkudziesięciu osób z rozmaitych sfer miasta, celem ukonstytuowania komitetu dla porozumienia się do tego sposobu urzeczywistnienia budowy pomnika śp. Chmielowskiego.

Nowe zatracie galareta.

Lwów. W ciągu dnia wczorajszego doniesiono policyi o 6 nowych wypadkach złodziejskich, spowodowanych spokojem studni, w których wierzchołki, zakupione w sklepie

masarskim Jayki, przy ul. Krakowskiej. Do dnia wczorajszego zgłosilo się ogółem 19 osób, które doznały zatrucia. W instytucji zakładu medycyny sądowej odbyła się wczoraj sekcja zwłok śp. Wierbińskiego. Stwierdzono, że śmierć nastąpiła skutkiem silnego zatrucia. Treść zeznań oddano chemikowi sądowemu do zbadania.

Delegacja austriacka.

Budapeszt. Prezydent Jaworski otwiera posiedzenie. Rozpoczęła się dyskusja nad rozmataniem petycjami. Poseł Kinnman uzasadniał obszerne szereg petycji w sprawie rozdziłu dotaw wojskowych stosownie do kwoty. Petycję przekazano rządowi do uwzględnienia, jak również petycję miasta Jarosławia o założenie wojskowej szkoły realnej w Jarosławiu. Petycję te uzasadniał pos. Dułga. Del. Popowski domagał się założenia niższej szkoły realnej w Galicji. Przekazano rządowi do uwzględnienia. Hr. Gutowski, Piltreich admirał Spaun i wsp. min. skarbu Burian odpowiadali na interpelacje. Następnie stwierdzili referendy zgodność uchwał oddały delegacji. Po zwykłych przemowieniach końcowych zamknięto delegację.

Konwencya pocztowa Bułgarii z Turcją.

Zofia. (Bkor.) Celem ostatniej konwencyi między Bułgarią a Turcją, jest stworzenie bezpośredniego połączenia między Bułgarią a Macedonią dla służby pocztowej i telegraficznej, która dotychczas jest prowadzoną przez Saloniki i Konstantynopol.

Nie popłyną przez Bosfor!

Konstantynopol. Pogłoski, jakoby Rosja zgadła od Porty pozwolenia na przejazd okrętów wojennych floty Czarnego Morza przez Bosfor, są nieuzasadnione.

Ze strony tureckiej twierdzą, że skryżyna z maszyną piekielną, która eksplodowała w pociągu kolejowym, pochodziła z Zofii. Bułgarzy temu zaprzeczają.

Cholera.

Konstantynopol. W lazarecie w Basoro wybuchła cholera. Dotychczas stwierdzono 25 wypadków.

Strój oficerów marynarki handlowej.

Marynia. Oficerowie marynarki handlowej odwołują, że wobec zachowania się robotników dokowych, rozpoczną we czwartek strajk.

Różne wiadomości.

Z Tatr. Węgierskie ministerstwo rolnictwa przesyłało na wniosek i za stanieniem węgierskiego Towarzystwa karpackiego kwotę 42,000 kor. na wykonanie dróg i ścieżek i budowę schronisk na obszarze tatrzańskich dóbr rządowych. Roboty będą wykonane kolejno w przeciągu kilku lat, a mianowicie: 1) W dolinie Koprowej droga wozowa i jezdnia sz. do stawów Ciemno-smreczyńskich kosztem 7,200 kor. 2) Ścieżka z Przechyby pod Krywanem na szczyt Krywanu, kosztem 460 kor. 3) Schronisko pod Krywanem 1520 kor. 4) Schronisko w dolinie Cichej 1450 kor. 5) Droga wozowa i jezdnia w dolinie Cichej aż do przełęczy Tomawca, kosztem 10,800 kor. 6) Drugie schronisko w górnej części doliny Cichej 1500 kor. 7) Ścieżka z doliny Koprowej przez Cichą przełęcz do Cichej doliny 820 kor. 8) Ścieżka od ujścia potoku Cichego do potoku Koprowego na Krzyżne lipiowski 300 kor. 9) Ścieżka z Ciemno-smreczyńskich stawów na szczyt Murów lipiowski, z doliny Cichej na przełęcz Liłowa i na Kopę Kondracką 3,600 kor.

Węgierskie Towarzystwo karpackie w ciągu ostatnich dwóch lat wyznaczyło w Tatrach barwami 120 kilometrów dróg i ścieżek, ustawiało około 140 tablic i drogowskazów.

W tym terenie wyznaczono będzie dokładnie górna część doliny Mięguszowieckiej i dolina Sarolenska.

Walka z niebezpiecznikami. Około 300 włościan z okolic Belenyen na Węgrzech urządzo obławę na dwa wielkie niedźwiedzie, które ukazywały się w lasach okolicznych. W obławie wzięli też udział żandarmi. Niedźwiedzie ukazywały się po dłuższej nagonce na odległość strzelną, żandarmi wystrzelili do nich, ale obu tylko poranili. Wówczas rozjuzżone zwierzęta rzucały się na nadchodzącą nagonkę, przewrócili dwóch obławników i poszarpały ich pazurami. Z wielkim trudem uwolniono niebezpiecznych z pazurów niedźwiedzi i oba niedźwiedzie zabito, przyczem wzięli ciężkiemu zranieniu kula jeden z obławników.

Ofiary dzikich zwierząt. W prowincjach środkowych Indyi, w ciągu r. 1903 padło ofiarą tygrysów 190 ludzi; z drugiej strony zaś zabito 199 tygrysów. Cyfry te podaje raport roczny rządu indyjskiego. Tygrysy, które rzucały się tam na ludzi, są odbrębnego nieco gatunku i niszczą jako „ludobójczym”. Są one bardzo przebiegłe i utrwajały się starannie, aby nie pójść ludzi; pomimo wielkości jego, trudno jest bardzo wykryć tygrysa wśród trawy i zarośli. Są sprytni, którzy latać może przebywają w dziuplach i tygrysa takiego nie spotykają. Nadio w tygryse środkowych prowincji indyjskich panują przynajmniej o śmiertel 180 ludzi, a w ilki 50 w ciągu roku ubiegłego.

100-ta rocznica urodzin George Sand.

W Paryżu rozpoczęto przygotowania do uroczystego obchodu 100-tych rocznicy urodzin p. George Sand, w d. 2 lipca r. b. W teatrach państwowych odbędą się widowiska uroczyste; w Nohant, gdzie znakomita pisarka została wychowana i przebywała później csa dłuższą, urządzona zostanie wielka uroczystość. Zarząd teatru „Odéon” w Paryżu, w którym George Sand wystawiała prawie wszystkie swoje sztuki, urządził już w „foyer” wystawę najrozmaitszych pamiątek osobistych po autorce, portretów jest własnych i jej rodziny, rysunków jej ayna, Maurycyego, do jej dzieł i t. p.

Chybnie przedsiębiorstwo. Z powodu ogłoszeń, poczynionych przez przedsiębiorstwo angielskie „Siligass” o zamierzonych wycieczkach parowcem na teatr wód morskich na Wąchoźd, dwaj wazawianowie wystali zaliczki, chcąc wziąć udział w wycieczce. Obie przedsiębiorstwo pieniądze zwróciło z wyjaśnieniem, iż zorganizowanie wycieczki w praktyce okazało się niemożliwym.

Skarga chirurga. Słynny chirurg paryski dr Doyen, operował niedawno bogatego pacjenta w Cheshon pod Dinant. Wkrótce po operacji pacjent umarł. Rodzina zmarłego obawiała drowi Doyenowi 4000 fr., a jego pomocnikom 2000 fr. wynagrodzenia. Doktor jednak sumy tej nie przyjął, żądając 80.000 fr. i wytoczył proces rodzinie operowanego. Sąd skargę odrzucił, uznając 4.000 fr. za wynagrodzenie dostateczne i skazał doktora na zapłacenie kosztów sądowych.

Żywcem w trumnie. „Na sali tej znajduje się dama, która już dwukrotnie leżała w trumnie i ma w kieszeni świadectwo własnej śmierci”. Tak zgłosił prezydent proces londyńskiego Towarzystwa, którego celem jest zapobieganie, aby nie grzebano ludzi żywcem. Owa dama jest niejaką m. Heigham, cięższą się wyborem zdrowiem i zamieszkałą w Kensington. Sama opowiedziała swą dziwną przygodę. Pierwszy raz padła w stan katepatyczny skutkiem silnego wzruszenia. Doniesiono mi, że straciłam cały mojątek. Był to dla mnie cios niespodziewany, pogrzebał mnie w rozpacz, a potem w odrętwienie, podobne do śmierci. Miałam oży-

możę korzystać z biura bezpłatnej parady prawnej (w niedziele od 10-12 w popołudniu i czwartki od 5-6 popołudniu) jakoteż z bezpłatnej wyprawy do kasyki (w niedziele od 10-12 i czwartki od 12-5 w popołudniu) w Warszawie do kasyki, niem i frane Biblioteka składowana.

Wszyscy

PP Abonent

Wszyscy

PP Abonent

otwarze, widziałam, co się dokłada mnie dzieje, ale nie mogłam dać znaku życia. Po 24 godzinach znowo mnie do trumny. Zdawałam sobie sprawę z tego, co mnie czeka i byłam tobą obłąkana.

„Biedna kobieta! — skoczyły się jej ciernienia! — mówił doktor. Ja to słyszałam i nie mogłam zawałać: żyj! — Ze strachu i rozpaczy zemdałam, przez 48 godzin leżałam odrętwiała i nieprzytomna”.

Mrs. Heigham opowiada, że w nocy drugiej doby, córka, która nie chciała wierzyć w jej śmierć, usiadła przy trumnie; po chwili zdawało jej się, że widzi lekkie poruszenie powiek u „nieboszczyki”, przywołała służbę, zaczęła ją cudo, przyciemniając soli trzęsawicę wysypało się z flakonu. Mrs. Heigham drgnęła i nagle usiadła w trumnie. Do dziś dnia chowa „na pamiątkę” świadectwo śmierci, wystawione jej przez lekarza. Drugi letarg był krótszy, ale także uważał ją za umarłą — wazy, oprócz dzieł córki.

Cesarz Menelik, a zamienienie księżki. Zurycki dziennik „Fremdenblatt” opowiada, zdarzenie następujące: Cesarz abysyński, Menelik, ma wielkie zaufanie do pierwszego ministra swojego, hr. Iga, rodem z Szwajcarii. Rozkazał nawet połączyć telefonem pałac swój z willą intymną. Otóż niedawno hr. Iga w nocy gwałtownie dzwonił. Inżynier wyskakuje z łóżka, biegnie do telefonu i po znajmo głosu Menelika.

— Co się stało waszej cesarskiej mości? pyta zaniepokojony.

— Spójrzaj na księżkę — odpowiada cesarz — jak dawać cię wygłada.

Ilg spójrzył i zauważył częściowe zamknięcie satelity. Objęknął więc cesarz, że zjawisko to powtarza się dość często z przyczyn całkiem naturalnych, co się zaś tyczy bliższych szczegółów zjawiska, to objaśni je cesarzowi najzwyklej. Menelikowi stało się nie starczało to zapewnienie. — Zjawisko tak mnie zaciekawia — odparł — że pragnę, abys zaraz do mnie przyszedł. Ma się rozumieć, że Ilgowi nie pozostawało nic innego, jak tylko ubrać się i pojechać do pałacu. Uczynił też tak i spędził u ciekawego Menelika godzinę na wykładzie o zamknięciach księżki i słońca.

Tragiczny romans ilosny. Przed kilkoma miesiącami młody wiecbrabia Yvon Alster D'Oyley, syn dr Evansa markiza D'Oyley, mieszkający przy avenue d'Opera, zawarł w Vichy znajomość z prostytutką, równą mu wiekiem tj. liczącą lat 24. Wiecbrabia, choć urodzony w Paryżu, uważał się, podobnie jak jego rodzice, za Amerykanina. Młoda kobieta, o której mowa, nazywała się Anna Pfünckner, z domni Evans, urodziła się w Limie (stolica Peruwii). Wywierała ona nieprzerwany wpływ i ukochana i serca Alastera. Ojciec Alastera był znanym niedowolnym do stosunków z piekną Peruwianką. Markiz dokładał wszelkich starań, aby mu kres położył. W końcu pozostał synowi alternatywę, dając mu do wyboru między przyjaciółką, a swym domem. Ponieważ jednak próby i groźby ograżające nie odniosły skutku, oświadczył tenże synowi, że mu nie będzie nadal udzielał środków do życia i zerwie z nim stosunki rodzinne. Wiecbrabia, posiadając jeszcze pewien znaczniejszy zapas gotówki, udał się z Pfüncknerową i jej dziećmi do Cannes. Po kilku miesiącach oboje wrócili do Paryża, pozostawiając obu synów Anny na Rivierze. Zamiastki w hotelu Rivoli, przy rue Jean Gonjon.

W ubiegły czwartek używała służba dotychczas w ich mieszkaniu. Pfüncknerowa wybiegła na korytarz, wołając o pomoc. D'Oyley był istotnie postrocony w prawy bok. Ciężko ranęno przeniesiono do kliniki dra Hartmanna, gdzie się odbyła operacja.

Markiz dopiero nazajutrz dowiedział się o

nieszczęśliwym wypadku. Komisja sądowo-lekarska wdrożyła śledztwo. Anna Pfünckner została w śledztwie, że Alaster popadł w mabożeństwo, pozwalając się na dwa własnoręcznie liaty jego, jeden adresowany do ojca, drugi do władz sądowych. Jako powód za mierzonych targnięcia się na życie podał Yvon niemałki rodzinne.

Młody D'Oyley zmarł w piątek zrana; na łóżu śmierci pojeżdżał się z ojcem. Pfüncknerowa została wypuszczona na wolną stopę, z zastrzeżeniem, że powinna być każdej chwili gotowa do dyspozycji sędziego śledczego.

W hotelu Rivoli opowiadają, że właściciel, usłyszawszy strzał, pobiegł natychmiast na miejsce wypadku i ujrzał Alastera, leżącego na łóżku, z rewolwerem w ręce. Samobójca zdolał wymówić słowa, że z własnej woli odebrał sobie życie. Przywołany lekarz orzekł, że konieczną jest operacja. Ranny zażądał, aby przywołało słynnego chirurga, Doyena. Gdy go nie zdołano odszukać, zaproszono prof. Hartmanna.

Operacja powiodła się „szczęśliwie”, lecz chorey w kilka godzin później wyszedł do ch. Do kroku rozpaczliwego skłonił D'Oyleya niemałki rodzinne i kłopoty finansowe. Większą część wniy ponosił pani Pfünckner, która uodłowała niedowiadzanego młodzieńca. Dopiero, gdy stosunek ich wzajemny stał się bardzo ścisły, wyjawiała Alasterowi, że ma dwoje dziecił i że mają być żyje i podróżuje po Ameryce. Markis Evans jest niepoieczny; Alaster bowiem był jego jedynym potomkiem. Pani Pfünckner z rozpaczy po stracie kochanka nęła ataków obłąka.

Przeciwko jadewi wężu. Lekarz niemiecki, dr von Basawitz, mieszkający stale w Porto Allegre, opiewuje w „Münchener medizinsche Wochenschrift” nowy sposób przeciwdziałania strasznym skutkom ukąszeń wężu jadownych. Nowy skuteczny sposób ten zasadza się na zastrykiwaniu podskórnym wygnęciu z wątroby wężu, oraz zażywaniu dawkę zawartości pecherzyka żółciowego węża. Dr B. twierdzi, że sposób ten leczenia ukąszeń wężowych daje wyniki znakomite i pewne, oparty zaś jest na fakcie, że jad wężu nie szkodzi wcale wężom. Oporość te wężę mają zawiązać działaniu własnej żółci.

Podróż z koroną na głowie. Od kilku dni gości w Londynie władca jednego z państw zachodnio-afrykańskich, król Alake z Abeskuji, który na podobieństwo królów z Afryki, ukazuje się wszędzie ze złotą koroną na głowie, odzież jego stanowią przebrane barwne, kapcie od złota, przepyszne tkaniny jejwładne, mieszkanie Londynu mogą go eodczennie obserwować w tym nadzwyczajnym stroju. Czarny władca, w otoczeniu okarzącej wily, z mierzniarą ciekawością zwiada osobliwie z okolicy angielskiej; jest on wielce polubiany do tej wylądki, gdzie się ukazuje, wilyi bitya z objawami sympatii. Król Alake przybył do Anglii w celach handlowych. Zajmuje się on gorliwie badaniem roślin ha wełnianych w swoim państwie, przywiózł też do sobę wspaniałą kolekcję przeróżnych rodzajów bawłny, rosnącej w jego kraju. Alake zamierza zwiędzić Bradford, Manchester, Liverpool i inne wielkie ośrodki przemysłowe. Król Edward, po powrocie do Londynu, ma przyjąć ofeacyjnie władę afrykańskiego.

Dochoły dzikojny. Słynni angielscy dzokje prowadzą prawdziwie książęce życie, trzymają liczną służbę, lokaj, woźniców, strzelców, a zimą przepędzają zwykle na francuskiej Rivierze. Dochoły ich w wielu wypadkach są wyższe, niż dochoły sławnych angielskich lekarzy, ministrów lub profesorów. Zmarły dzokje, Fred Archer, posiadał swego czasu 4,000,000 franków i mimo znacznych strata na giełdzie poniesionych, pozostał w spadku na dziesięć półtrzecia miliona. Gdy się

zawszy, że Archer nie dożył nawet trzydziestego roku życia i że pochodził z rodziny ubogiej, nabiera się pojęcia, jak obryzm sumy musiał on zarabiać, tym więcej, że żył na bardzo wyniosłej stopie.

Imny dzokje, nazwiskiem Wells, otrzymał od szczęśliwego właściciela konia, który pod nim zwyciężył w wielkiem Derby, 120,000 franków, to jest za każdą sekundę jazdy 740 franków. — Job Marson otrzymał w podobny sposób 40,000 franków, a od wszystkich właścicieli 60,000 fr. — Dalej otrzymał za jazdę, trzy minuty trwającą, 80,000 fr.; obliczono dalej, że angielski dzokje pierwszej klasy pobiera dochodu 100,000—200,000 fr. Dzikokje drugiego i trzeciego klasy synowi są oczywiście gorzej. Za każdą jazdę przegrana otrzymują 40 fr., za wygraną zaś 100 franków.

Święto słońca. Francuskie towarzystwo astronomiczne postanowiło w d. 21 b. m. w Paryżu urządzić „święto słońca”. Myśl ta spotkała się z powszechnym uznaniem, a „święto” odbyło się ma w wilej Elizej, którą oddano do rozporządzenia na ten cel. Towarzystwo zgromadziło o godzinie 9 wieczerem i czekać będzie wchodu słońca. Jest to tylko wzmocnienie dawnego zwyczaju. W Paryżu obchodzone święto słońca od czasów rewolucji. Na placu de Greve zapalane były ognie, — aby nanieś słońcu pokorę, — i król był obecny na święcie, wczoraj ten uroczysty się dotychczas w niektórych miejscowościach Breitanii.

Techniczna gwaro polska. W „Czasopiśmie technicznem” zamieszczono następujące próbki technicznej gwary między robotnikami:

„Nasz poczciwy murarz polski — pisze p. K. — muruje do wassernogó i do tenkias; fajernur, zengrubny, szachty etc. i zostawia lufy i oberlichy. Kamienie asfijuje, a pije na glachy i bierzeforusz, fasze colszoki, aspiece, fugencyz, bankelency i kastry z malla zapozatrone szubrami. Inni ziemienicy robia blunki, sztychbelki, astamunja dziury i szweisajna żelazo, zaś brenelne wyciągają cangami, a listwy kielijny. Podczas budowy w koleci żelaznej kopia ciesznioty; takowe odwadniają szlycamy i fasztrajny. Oberbaulegerzy forelguje, lasznajny i naglajny szary na szwelach lub extraholach, montują welicy z heresztyskami i aspieczynami, a jedzą rotwageami lub aszterengami, które brenemaj na gefelch. Geleis mierz szpurtmasami, nity nity laufajny behanami, a dziury horują boraczami. Bauferer prowadzi banubach, a gdy nastąpi englajencan, pisze berychty, wykazuje mongle i anstaudajne aussens lub konstajty brachy. Bauwechtry chodzą po sztrece, fasują freikarty i stawiają szachy na halt lub zamajają wartale. Portfirry robia lonlity i alonlity na kranlajny. Na kielajki balce, drukujki balce, wasserszaki i kolondy (Kohlendruck). Dalej puegruby, dreszeiby, wesselstingy, kranzschachy etc.”

Z notatnika Kaz. Bartoszewicza. Wiossek, to rodzaj domku z kart, bo naprzód bywa stawiany a potem obalony.

Woda jest dobra, zwlazcza w postaci zdrobniej: wódka, wodonka, wóźdunia. Ludzie doświadczeni twierdzą, że woda jest najlepsza z darów Bożych, ale skromność nie dozwala im najlepszej rzeczy pragnąć i dlatego też porzeczają na picie rzeczy gorzkiej, jak: piwo, wino, likier, portier itd.

Wodociąg, członek stowarzyszenia Eleptary, pomimo to stojący zawsze na niepołączonych drogach. Miasta, nie posiadające wodociągów, nie zawsze mają dobrą wodę, ale zawsze jakąś mają; miasta z wodociągami często nie mają żadnej wody.

Tow. Iwiewicki „Bor” poszukuje terenów w okolicy Krakowa Zgłoszenia przyjmują Administracja „Nowin” Zaczle 7.

WOJNA rosyjsko-japońska
w rozrachach po 10 et. (wydawnictwo „Ilustracji
Polskiej” ukazuje się w obgu i jest do nabycia
we wszystkich agencjach i księgarniach.

Wydawnictwo to, odozne a nadzwyczaj tanie, jest
niezbędna dla każdego interesującego się wojną na
wschodzie. Zawiera mapy, plany, portrety
ważnych objaśnienia, opisy, 80 ilustracji. Cena 10 et.

NOWO OTWARTY MAGAZYN TOWARÓW BŁAWATNYCH

pod firmą

Józef Massar

w Krakowie przy ulicy Floryańskiej 1. 15.

Poleca wielki wybór najświeższych materiałów wełnianych,
jedwabnych, safin, batystów i zefirów.

Polecając się łaskawym względom Szanownej Publiczności
proszę o poparcie mego magazynu, a staraniem mem będzie
zadose uczynić doborowym towarem i przystępną ceną.

Kreślę się z poważaniem

Józef Massar

dygelołni współpracownik

firmy Wgo I. Sobolewskiego w Krakowie.

619 1-9

Magazyn w niedziele i święta zamknięty.

Magazyn w niedziele i święta zamknięty.

Magazyn w niedziele i święta zamknięty.

Na czerwec KSIĘGARNIA KATOLICKA

Dr. WŁADYSŁAWA MIŁKOWSKIEGO

w Krakowie, ul. św. Jana 6 (Hotel Saski) poleca:

Czerwca M. hr. Cezaria i rozmyślenia na cześć Serca Pana Je-
rusa. 1904. Cena 1 kor. Lefebvre ks. Mianę Czerwca: składają
się z trzech nowen i dwudziestodniowego nabożeństwa o życiu
wewnętrznym Chrystusa. 210 wyd. franc. oprac. ks. R. Hembelinski
Cena z. 2.60. Przepok O. kapucyn. Mianę N. Serca Jezusowego (ja-
dyńno wydanie wielkim drukiem więc dla osób słabego wzroku
czterdziennie wygodne). Cena w oprawie w płótno sz. z fut. k. 9.
Na porto każdej z tych książek należy dołączyć 45 h. 6623

ZMIANA LOKALU.

Magazyn Mod „Iris” został przeniesiony

z ulicy Szewskiej na ul. Wiśnią 1. 2.

648 o czem zwiadamia W. Panie. 2-10

Również posiadam najmłodniejsze kre i szalone,
wyrabiam gotowe kapelusze najtaniej w Krakowie.
Za przystępnym wyprzedzeniem wyceniam panienki
kompletne modniarstwa w Magazynie „Iris”

SCHAMPOOING PETROLE

czyści, zapobiega wypadaniu i rozdwajaniu włosów

Wiskida Remi, Kraków, Plac Maryacki.

Perfumerya. — Fabryczny skład grzebieli.

MODNE PASKI DAMSKIE

Woski, Rękawiczki, Krawaty, w wielkim
wyborze poleca najtaniej

Anastazy Froncz

Kraków, Floryańska 17.

Czeladnik introligatorski

do wyrobu pudełek

Czeladnik stolarski

do wyrobu skrzyń

znajdzie stałe zajęcie w fa-

bryce hiszkołpoł firmy

S. Gurgul w Jarosławiu.

651 1-2

Poszukuje się stajni

na 3 lub 4 konie z wozownią

w srodmieściu.

Wiadomość do Repre-
zentacji Akcyjnego Brwara
Tenczyńskiego w Krak wie
ul. św. Tomasza Nr. 11.
653 (Hotel Saski) 1-4

Bez kapitału

i bez znajomości fachowych

każdy może otrzymać

ZASTĘPSTWO

BAROZO KORZYSTNE

Artykuł wszędzie i łatwo
można sprzedać. Szeroko
bezpłatnie. — Złotomina pod
„Korzystne” do domu pracy
działa inzer. „Nowin” ulica
św. Jana 30. 614 8-10

Zastawione brylanty

perły, złoto, srebro i inne
klejnoty wykupuje się bez
płatnie, celem zakupu po
najwyższych cenach.
M. Brenner, ul. Szpitalna 3,
jubiler.

PIĘKNA REALNOŚĆ

nowa, bardzo dobrze budowana w Krowdrzy,

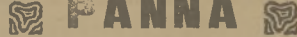
w bardzo dobrym punkcie położona, składająca
się z 3 dużych stancji na parterze i z 10-
ciennego sklepu, tudzież z jednej stancji na podpiętrze,
wielkiej stopy z bramą wjazdową od ulicy z dachem pod-
dworkiem i zabudowaniami gospodarskimi, nadająca się
na interesy przemysłowe lub handlowe jak: cynam,
frakę, handel, restaurację, warsztat, kuznię, zakład doroz-
czarki itp. jest zaraz za 10,000 Koron do pozbycia.

Potrzebna gotówka czterech tysięcy koron. Reszta może

pozostać przy hipotecę na 4 1/2%, na lat kilka.

Wiadomości o grzeczności oddzieli dział inzeracyjny

Nowin” ul. św. Jana 30. 656 1-8

PANNA

z ładnym i szybkim piśmem

potrzebna zaraz.

Warunki: 4 godzin pracy od 4 do 8 co dzień
oprócz niedziel i świąt. Wynagrodzenie 40 kor.
miesięcznie. Wiadomości w biurze wstawy (Ry-
nek gł. 1. 6 l. p.) codziennie pomiędzy godzi-
nami 9-9-11. 648 9-9

NAJWIĘKSZY ZAKŁAD POGZEBORNY JANA WOLNIO

Główny skład i fabryka tkanin przy ul. św. Tomasza 1. 4
(tutaj przy placu Szewskim) Telefon Nr. 391. Plika ulica
Kopernika 1. 6. — Zakład urządza pogrzeby dla wszystkich
stanów, zalecając sam wysoki formalności, uchylając po-
zostałe rodzinie wszelkich trudów. Również podgimuje się
przewożeniu ciał do wszystkich krajów Europy.

Na żądanie spłata w ratach miesięcznych.
Posiada własne KATARUMBY, odcupuje miejsca poj-
edyncze na wieczne casy, lub przyjmując zwłoki do tymcza-
sowego przechowania za miernym czynszem miesięcznym.
U W & A. Nialhoży z przedsiębiorstw krakowskich
sącej się, i mają własny wyrób trumien, co jest niedogod-
nością, gdyż żaden z nich nie ma fachowego wykształ-
cenia, a tem samem i trumien sam wyrabiać nie wolno, a
tylko ja, jako majster stolarzy, prawo to mam i faktycznie
trumny wyrabiam. 109